

SISTEME CU IA

RETELE NEURONALE ARTIFICIALE

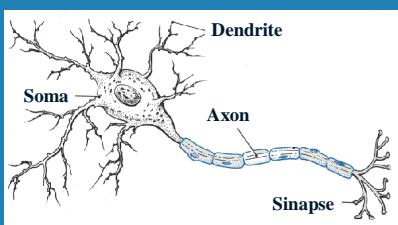
Sursa biologica de inspiratie

Există o deosebire radicală între modul în care funcționează creierul ființelor via și calculatoarele numerice tradiționale:

Sursa biologica de inspiratie

Neuronul biologic

Sursa biologica de inspiratie

Statistici

- Numarul de neuroni din creierul uman: 10^{11} - **100 de miliarde** de neuroni;
- Fiecare neuron este legat prin conexiuni sinaptice cu alti intre **1000 si 10000** de neuroni;
- Rezulta un total de cca. 10^{15} - **un milion de miliarde** de interconexiuni.

Sursa biologica de inspiratie

Concluzie

Desi neuronul biologic este de aproape **un milion de ori mai lent** decat un tranzistor, numarul mare de neuroni si interconexiuni confera creierului uman **capacitati de procesare paralela** deosebite, care fac din el o "masinariu" cu mult mai eficienta decat "aglomerarea" de tranzistoare care formeaza un calculator.

Ce este o RNA ?

O definitie posibila:

... o masină proiectată pentru a modela felul în care creierul rezolvă o anumită problemă sau execută o funcție cu un anumit scop. În general, reteaua neuronală este implementată fie în formă **hardware**, folosind componente electronice, fie în forma **software**, ca în care funcționarea retelei este simulată în cadrul unui **program**.

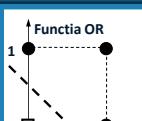
Scurt istoric al RNA

- **1943:** Warren McCulloch și Walter Pitts propun modelarea comportării neuronului biologic cu ajutorul unui model denumit **neuron formal**.
- **1949:** Donald Hebb publică "The Organization of Behaviour", unde propune primele modele pentru învățarea în cadrul rețelelor neuronale.
- **Anii 1950:** primele simulații pe calculator.

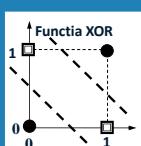
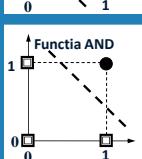
Scurt istoric al RNA

- **Anii 1960:** Aprofundarea cercetărilor de către Bernard Widrow, Marcian Hoff, Frank Rosenblatt și Stephen Grossberg. Rosenblatt introduce **perceptronul**.
- **1969:** Marvin Minsky și Seymour Papert publică "Perceptrons – An introduction to Computational Geometry", în care prezintă limitările neuronului formal, de exemplu imposibilitatea modelării funcției logice XOR, deoarece valorile acesteia nu sunt liniar separabile.

Functia logica XOR (SAU exclusiv)

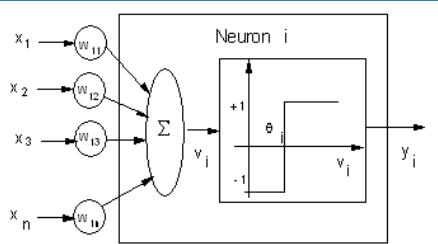
■ 0 - false
● 1 - true

Scurt istoric al RNA

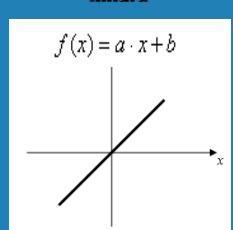
- **1982:** Revigorarea cercetarilor după publicarea de către John Hopfield a lucrării "Computing with Neural Circuits: A Model".
- **1986:** Rumelhart, McClelland și Williams relansează cercetările în domeniul retelelor neuronale artificiale. Se propune conceptul de Perceptron Multistrat și metoda de antrenare prin retro-propagare (regula delta-generalizată).

Neuronul formal

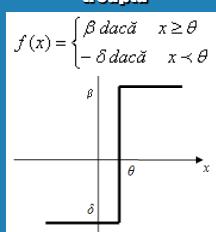

Clasificarea RNA după funcția de activare

Funcție de activare liniara

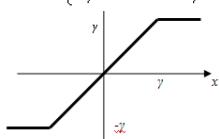
Funcție de activare treapta

Clasificarea RNA după functia de activare

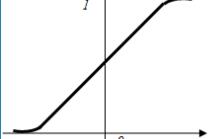
Functie de activare
rampa

$$f(x) = \begin{cases} \gamma & \text{dacă } x \geq \gamma \\ x & \text{dacă } |x| < \gamma \\ -\gamma & \text{dacă } x < -\gamma \end{cases}$$

Functie de activare
sigmoid logistic

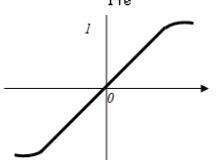
$$f(x) = \frac{1}{1+e^{-\alpha \cdot x - \theta}}$$

Clasificarea RNA după functia de activare

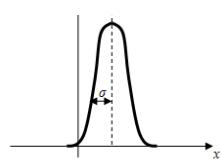
Functie de activare
sigmoid TH

$$f(x) = \frac{1-e^{-\alpha \cdot x - \theta}}{1+e^{-\alpha \cdot x - \theta}}$$

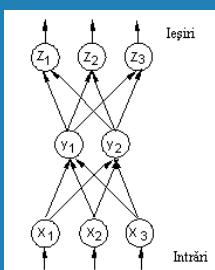
Functie de activare
gaussiana

$$f(x) = e^{-(x-x_m)^2/\sigma^2}$$

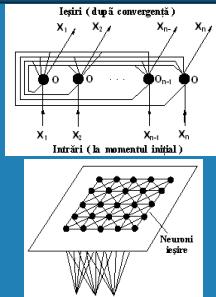
Clasificarea RNA după tipul de propagare

RNA nebuclate (rețele feedforward) - informația circulă într-un singur sens, de la intrare către ieșire; structuri statice (ex: retea PMS)

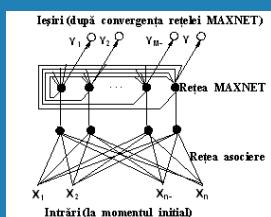
Clasificarea RNA după tipul de propagare

RNA buclate (retele feedback) au grafuri de conexiuni ce conțin cicluri; informația circula în ambele sensuri; structuri dinamice (ex: retele Hopfield, Kohonen)

Clasificarea RNA după tipul de propagare

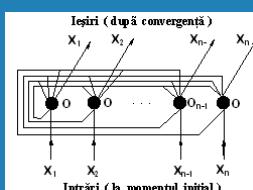
RNA hibride (retele feedforward & feedback) o combinație a celor două tipuri de reteze (ex: retea Hamming)

Clasificarea RNA după topologie (număr de straturi)

RNA cu un singur strat - stratul unic joacă rol dublu intrare – ieșire (ex: retele Hopfield).

Aplicații - completarea modelelor, filtrare, probleme de optimizare

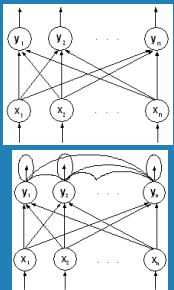

Clasificarea RNA dupa topologie (numar de straturi)

RNA cu doua straturi

- straturi de intrare / iesire (ex: RNA feedforward si RNA hibride).

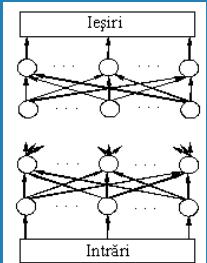
Aplicatii - probleme de clustering si clasificare

Clasificarea RNA dupa topologie (numar de straturi)

RNA multistrat - un strat de intrare, un strat de iesire si unul sau mai multe straturi ascunse (ex: reteaua PMS).

Aplicatii - clasificarea si aproximarea.

Clasificarea RNA dupa tipul de invatare

Invatare supravegheta - foloseste un set de date de invatare / antrenare format dintr-un numar finit de modele, organizate in perechi intrare – iesire dorita. Caracterul supravegheat se refera la existenta unor valori "dorite" pentru marimile de iesire, care in etapa de antrenare sunt comparate permanent cu valorile reale, generate pe iesirile retelei. (ex: reteaua PMS).

Clasificarea RNA dupa tipul de invatare

Invatare nesupravegheta sau cu autoorganizare - se folosesc numai informatii de intrare. Iesirile retelei descriu de fapt organizarea datelor de intrare.
Retelele cu invatare nesupravegheta isi organizeaza singure informatia de intrare, asigurand simultan adaptarea ponderilor.
(ex: reteaua Kohonen).
